

Výchovný ústav střední škola a školní jídelna Nový Jičín Divadelní 12, Nový Jičín 741 11	
NÁZEV	Strategie prevence sociálně patologických jevů
TYP	Vnitřní dokumenty
ČÍSLO JEDNACÍ	VD-23/2014
VYDAL	Mgr. Petr Urban
ZPRACOVAL	Mgr. Petr Macíček, Mgr. Pavla Veselková
PLATNOST	01.09.2014
ÚČINNOST	01.09.2014
NAHRAZUJE	
SKARTAČNÍ ZNAK	S5

Schválil: Mgr. Petr Urban
Ředitel VÚ Nový Jičín

OBSAH:

1. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ A SOUČASNÉ SITUACE
Z POHLEDU RIZIKOVÝCH PROJEVŮ CHOVÁNÍ
2. CÍLE STRATEGIE PREVENCE
3. ŘEŠENÍ PŘESTUPKŮ A EVIDENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH
JEVŮ V ZAŘÍZENÍ
5. SPOLUPRÁCE S ODBORNÍKY A DALŠÍMI ORGANIZACEMI
6. ZÁVĚR
7. PŘÍLOHY:
  1. Minimální preventivní program pro šk. rok 2014/2015
  2. Program proti šikanování
  2. Preventivní protidrogový program

1. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ A SOUČASNÉ SITUACE Z POHLEDU RIZIKOVÝCH PROJEVŮ CHOVÁNÍ

Název a adresa školského zařízení : Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Divadelní 12, 741 01 Nový Jičín

Jméno a příjmení ředitele: Mgr. Urban Petr

Telefon: 556 764 931, fax: 556 764 933

E-mail: reditel@vumnj.edunet.cz

Koordinátoři strategie prevence: Mgr. Macíček Petr
Mgr. Veselková Pavla

Tato strategie prevence sociálně patologických jevů je základním dokumentem upravujícím postup organizace a všech jejich zaměstnanců směřujících k cílenému a systematickému komplexu opatření k prevenci, zamezení, případně potlačení, eliminace či snížení následků sociálně-patologických jevů projevujících se u konkrétních chlapců v našem zařízení, případně ovlivňující jejich životy i mimo něj.

Vychází z povinností školských zařízení upravených v právních ustanovení především školského zákona č. 561/2004 Sb., zákona o výkonu ústavní a ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních č. 109/2002 Sb, vyhlášky upravující podrobnosti výkonu ústavní výchovy a uložené ochranné výchovy ve školských zařízeních č. 438/2006 Sb., a metodického pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a dalších. Zároveň odpovídá požadavkům našich klientů, jejich zákonných zástupců, zaměstnanců a spolupracujících organizací podílejících se na výchově a vzdělání a celkovém rozvoji osobnosti našich chlapců.

Cílová skupina:

Cílovou skupinou MPP jsou tedy umístovaní chlapci, jejich zákonní zástupci a zaměstnanci zařízení. V zařízení jsou na základě rozhodnutí příslušných diagnostických ústavů umístování chlapci ve věku 15 až 18 let, kterým byla soudy nařízena ústavní nebo uložená ochranná výchova. Zpravidla se tedy jedná o chlapce se závažnými poruchami chování, z nichž někteří již mají zkušenosti s protiprávními skutky. V určitých případech se může jednat o chlapce s prodlouženou nařízenou ústavní výchovou, či uloženou ochrannou výchovou do 19let. Nebo chlapce, kteří se soustavně připravují na budoucí povolání i po dosažení zletilosti a to na základě jeho žádosti.

Charakteristika zařízení:

Výchovný ústav Nový Jičín je speciální školské zařízení, jehož zřizovatelem je MŠMT České republiky. Je situován v centru okresního města s veškerou dostupnou infrastrukturou.

Výchovně vzdělávací, reedukační proces chlapců je zde realizován v rámci vzdělávání ve Střední škole, středním odborném a odborném učilišti, které je součástí zařízení. Chlapci zde mají možnost vzdělání v učebních oborech: Strojní mechanik (23-51-H/01), Stavební práce (36-67-E/02), Malířské a natěračské práce (36-57-E/01), Zpracování dřeva (33-57-E/01).

Výchovné a další resocializační a terapeutické činnosti jsou uskutečňovány ve výchovných skupinách i individuální formou v internátní části.

Součástí areálu je mimo budov školy a internátu také budova dílen, tělocvična a multifunkční hřiště včetně hřiště pro síťové sporty. Mimo uvedené slouží pro volnočasové aktivity bohatě vybavená posilovna, lezecká stěna, cvičná kuchyňka a pro terapeutickou práci terapeutická dílna.

Současná situace z pohledu rizikových projevů:

Naše zařízení má zcela obtížné postavení v prevenci sociálně patologických jevů. Na jedné straně se snažíme řídit zákony a příslušnými školskými normami a zároveň musíme vyvolávat žádané změny u chlapců, kteří porušování norem považují za zcela přirozené. Každodenně se tedy setkáváme s různými projevy šikany, agresivitou, vandalismem intolancí, zneužíváním návykových látek a dalších rizikových projevů jako jsou sebepoškozování rasismus a xenofobie. Z pohledu aktuální současné situace a s přihlédnutím k závažným následkům opakujících se projevů sociálně patologického chování v minulosti, se v našem zařízení jako nejrizikovější jeví:

- šikana ve všech podobách a projevech. (Je podporována osobnostními předpoklady a zkušenostmi umístěvaných chlapců, které si nesou z předchozího života a často byly i důvodem pro jejich umístění. Dalším faktorem je prostředí našeho zařízení, které do jisté míry chlapce omezuje ve volném pohybu a zároveň tudíž i znemožňuje obětem vyhýbat se agresorům. Více v **Programu proti šikanování**, který je přílohou.
- zneužívání návykových látek. (Dáno především snadnou dostupností drog i alkoholu vzhledem k anonymitě okresního města, a taktéž faktu, že někteří chlapci jsou již závislí při příchodu do našeho zařízení). Vzhledem k náročnosti téma rozvedeno v samostatné příloze MPP nazvané **Preventivní protidrogový program**.
- internetová kriminalita, majetková kriminalita (jedná se především o podvody prostřednictvím PC a drobné krádeže ve městě a v zařízení).
- projevy verbální i fyzické agrese a násilí chlapců v bezprostředním okolí našeho zařízení. (Což se nejvíce odehrává v rámci povolených samostatných vycházek, a víkendových dovolenek. V zařízení tento jev vzniká ve společných prostorách, kde dochází ke kontaktům jinak oddělených skupin).

Strategie prevence bude jak všem pracovníkům, tak všem chlapcům našeho zařízení vždy volně dostupná k nahlédnutí a to ve všech sborovných skupinových vychovatelů, ale i na určeném volně dostupném místě v zařízení.

2. CÍLE STRATEGIE PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Cíle tohoto programu jsou směřovány k vytvoření bezpečného prostředí v rámci celého zařízení, které zajistí všem zúčastněným možnosti pro:

- rozvoj sebeúcty a zdravého sebeprosazení bez omezování svobody jiných
- utváření přiměřených sociálně-psychologických dovedností k řešení problémů a zátěžových situací, případně schopností vyhledávat pomoc při jejich řešení - *konkrétně zvláště i v případě tlaku vrstevnické skupiny*
- formování vyhraněného negativního vztahu k rizikovým jevům a jejich prevenci
- vznik a pěstování přirozených sociálních vztahů

Specifické cíle a prostředky:

A. CHLAPCI V ZAŘÍZENÍ

- **vedení ke zdravému životnímu stylu**
  - posilování duševní odolnosti při zátěžových situacích, vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům,
  - psychohygienu,
  - zdravé stravování,
  - schopnost odpočinku a relaxace
  - prevence nežádoucích a zdraví škodlivých látek
- **smysluplné trávení volného času**
  - pestrá nabídka akcí pořádaných našimi vychovateli,
  - výběr a účast našich chlapců pořádaných jinými zařízeními (sportovní olympiády, dovednostních soutěží atd.)
  - činnosti kroužků a jiných mimoškolních aktivit,
  - sport ve všech podobách,
- **pozitivní formování osobnosti** (utváření správného hodnotového systému)
  - podpora schopnosti činit samostatná a správná rozhodnutí,
  - podpora plánování s dopadem na střednědobou a dlouhodobou životní perspektivu,
  - rozvoj sebeúcty a zdravého sebeprosazení
- **sociální integrace**
  - vytváření vzájemných optimálních citových vazeb mezi chlapci,
  - podporování důvěry mezi chlapci a zaměstnanci,
  - podílení se na tvorbě prostředí a životních podmínek v zařízení

B. PEDAGOGOVÉ A OSTATNÍ ZAMĚSTANCI

- zvyšování poznatků v oblasti sociálně patologických jevů, jejich vzniku, průběhu a dopadů,
- utváření praktických dovedností pro řešení zátěžových situací a práci s emocemi
- důraz na pozitivně laděný vztahový rámec při výchovně vzdělávací práci s chlapci
- posilování vhodných interpersonálních vztahů,
- prevence syndromu vyhoření v souvislosti s opakujícími se rizikovými projevy u chlapců bez ohledu na soustavnou cílevědomou výchovnou činnost

C. RODIČE

- možnost participovat na řešení konkrétních sociálně-patologických jevů jejich dětí formou diskuse či účasti na případových konferencích, (rodičům je tak dána možnost podílet se na řešení následků a možné terciární prevence).
- možnost zapojení rodičů do činnosti školské rady,

4. ŘEŠENÍ PŘESTUPKŮ A EVIDENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ V ZAŘÍZENÍ

Sociálně patologické projevy chlapců v zařízení, které překračují zákonné normy jsou neodkladně oznamovány PČR, případně přestupkové komisi MěÚ Nový Jičín.

Veškeré další méně závažné negativní projevy, které jsou v rozporu s vnitřními normami zařízení, jsou řešeny dle příslušných ustanovení vnitřního řádu, případně motivačního hodnotícího systému chlapců.

Důležitou skutečností je povinnost všech pedagogických pracovníků zaznamenávat každý sociálně patologický jev do příslušného záznamu a postupovat jej odborným pracovníkům k zaevidování. Evidence všech sociálně patologických jevů je vedena odpovědným pracovníkem a průběžně slouží k vyhodnocování situace, stanovování aktuálních, či dlouhodobých řešení navrhaných užším realizačním týmem prevence. Její vyhodnocení za školní rok je součástí hodnocení minimálního preventivního programu.

Nastane-li situace, kdy chlapec s uloženou ochrannou výchovou dlouhodobě a opakovaně porušuje daná pravidla zařízení i zákonné normy a veškerá výchovná opatření se míjí účinkem, může být po dohodě s vedením zařízení a následně odpovědným pracovníkem diagnostického ústavu navrženo jeho umístění na oddělení pro děti vyžadující soustavnou intenzivní a individuální péči výchovného ústavu v Polance nad Odrou odd. Janová.

O přemístění chlapce s ústavní výchovou na uvedené oddělení, případně na jiné vhodné zařízení typu VÚ Žulová a podobně rozhoduje v současné době na doporučení pracovníků OSPOD příslušný soud. Věc tedy vyžaduje součinnost a spolupráci s kurátory chlapců.

Složení užšího realizačního týmu:

Mgr. Urban Petr (ředitel VÚ)
Mgr. Tokař Pavel (zástupce ředitele VÚ)
PaedDr. Petružela Michal
Mgr. Macíček Petr
Mgr. Veselková Pavla

5. SPOLUPRÁCE S ODBORNÍKY A DALŠÍMI ORGANIZACEMI

Naše zařízení v uvedené oblasti spolupracuje se celou řadou odborníků a institucí.

V oblasti prevence:

- spádový diagnostický ústav Ostrava- Kunčičky,
- dětský diagnostický ústav Bohumín- Šunychl,
- pedagogicko-psychologická poradna (okresní metodik prevence Nový Jičín),
- pedopsychiatrická ambulance MUDr. Lichnovská,
- pediatr MUDr. Sýkora,
- Renarkom,
- OSPOD,
- PČR územní odbor Nový Jičín (drogová problematika) – por. komisař Bc. Milan Fridrich
- PČR územní odbor Nový Jičín, Preventivně informační oddělení - por. Mgr. Petr Gřes komisař

V oblasti intervence:

- PČR,
- Soudy,
- PMS - probačně-mediační služba
- přestupkové komise,
- vězeňská služba,
- psychiatrická léčebna v Opavě,

6. ZÁVĚR

Strategie prevence byla konzultována a schválena vedením výchovného ústavu Nový Jičín a krajskou metodičkou prevence. Aktivity v ní nastíněné jsou zde zahrnuty pouze rámcově, konkrétní metody prostředky a opatření jsou vždy zahrnuty v minimálním preventivním programu na daný školní rok. Na konci školního roku bude vyhodnocena jeho účinnost. Písemné vyhodnocení bude součástí Výroční zprávy o činnosti zařízení VÚ Nový Jičín za školní rok 2013/2014.

7. PŘÍLOHY

1. Minimální preventivní program na šk. rok 2014/2015
2. Program proti šikanování
3. Preventivní protidrogový program
4. Zákonné normy

V Novém Jičíně dne 25.8.2014   Schválil: Mgr. Petr Urban

Na vědomí : Školská rada VÚ, SŠ a ŠJ Nový Jičín dne 29.8.2014

Na vědomí : Odborová organizace VÚ, SŠ a ŠJ Nový Jičín dne 29.8.2014